

Mikrouzņēmumu nodokļa likuma grozījumi 1/11/21

Projektu vadītāja nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija
Viktorija Volta

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā, personāla un organizāciju pārveides pakalpojumu vadītāja Baltijā, PwC Latvija
Irēna Arbidāne

Šajā rakstā apkopotas izmaiņas Mikrouzņēmumu nodokļa ("MUN") regulējumā, kas stājas spēkā šā gada 1. janvārī, kā arī informācija par grozījumiem, kas stāties spēkā pakāpeniski šā gada laikā.

MUN maksātāju loks

Ar šā gada 1. janvāri par MUN maksātāju var kļūt individuālais komersants, individuālais uzņēmums, zemnieka vai zvejnieka saimniecība, kā arī fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicējs, ja šie nodokļu maksātāji nav reģistrēti PVN maksātāju reģistrā.

Ja mikrouzņēmums kļūst vai tam jākļūst par PVN maksātāju, tas zaudē MUN maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu - nākamo gadu. Tie mikrouzņēmumi, kuri jau ir PVN maksātāji, var saglabāt MUN maksātāja statusu līdz 2022. gadam.

Ar šā gada 1. janvāri SIA vairs nevar iegūt MUN maksātāja statusu. Tomēr tām SIA, kurām bija MUN maksātāja statuss pirms šā gada 1. janvāra, ir paredzēts pārejas periods līdz 2022. gada 1. janvārim. Ar šo datumu SIA vairs nevarēs maksāt MUN un automātiski kļūs par UIN maksātāju.

Darbinieki

Ar šā gada 1. janvāri, pieņemot personu darbā mikrouzņēmumā, tās ienākumu no mikrouzņēmuma apliek ar IIN un VSAOI. Turpretī personām, kas pieņemtas darbā līdz 2020. gada 31. decembrim, jauno kārtību piemēros tikai ar šā gada 1. jūliju.

Likmes un samaksa

Ar šā gada 1. janvāri mikrouzņēmumi turpina maksāt MUN no apgrozījuma, bet piemērojamās likmes ir -

- 25% ieņēmumiem līdz 25 000 EUR;
- 40% ieņēmumiem virs 25 000 EUR.

Ar šā gada 1. janvāri vairs nav spēkā īpašās likmes apgrozījuma, darbinieku skaita un algas apmēra pārsniegumam.

MUN iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam. Iemaksāto nodokli VID pārdalīs šādā proporcijā:

- 80% uz VSAOI;
- 20% uz IIN.

Jāņem vērā, ka ar šā gada 1. jūliju MUN maksātājs veiks minimālās VSAOI kā pašnodarbinātā persona. Nodokļa aprēķinu koordinēs VSAA sadarbībā ar VID. Par aprēķināto nodokli nodokļa maksātājam tiks

paziņots EDS. Minimālo VSAOI aprēķins un samaksas termiņš būs ar vairāku mēnešu nobīdi no tā ceturkšņa, uz kura bāzes tiks aprēķinātas veicamās VSAOI (ja tādas būs jāveic).

MUN deklarācijas iesniegšana

Deklarācija jāiesniedz līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam. Deklarāciju iesniedz tikai par to pārskata ceturksni, kurā bijis apgrozījums (arī tad, ja apgrozījums bijis vienā vai divos pārskata ceturkšņa mēnešos) ar nodokļa samaksas termiņu līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam.

IIN regulējuma izmaiņas

IIN piemērošana MUN maksātāja peļņas sadales rezultātā izmaksātām dividendēm un mikrouzņēmuma likvidācijas kvotai būs atkarīga no peļņas gūšanas brīža. Līdz 2020. gada 31. decembrim gūtai peļņai, ko sadalīs dividendēs vai kas veidos likvidācijas kvotu, nepiemēros atbrīvojumu no IIN, tātad šai izmaksai jāpiemēro 20% IIN. Turpretī, ja dividendes vai likvidācijas kvotu izmaksās no peļņas, kas gūta ar šā gada 1. janvāri, būs piemērojams IIN atbrīvojums.

Plānotie MUN likuma grozījumi

Ar šā gada 1. jūliju MUN maksātājiem būs iespēja izmantot vienkāršotu nodokļa samaksas risinājumu, kurā MUN aprēķināšanu, deklarēšanu un samaksu vispārīgā kārtībā nodrošinās VID sadarbībā ar kredītiestādi, ievērojot šādus nosacījumus:

- MUN maksātājam nav MUN parādu dienā, kad tas piesakās uz šo risinājumu;
- visi (arī skaidrā naudā gūtie) MUN maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumi ir ieskaitīti vai iemaksāti saimnieciskās darbības ieņēmumu kontā un uzrādīti šī konta kredīta apgrozījumā;
- mikrouzņēmums kārtu grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā.

Šis risinājums nav piemērojams, ja mikrouzņēmums nodarbina personas, par tām maksājot personāla nodokļus vispārīgā kārtībā, kā arī tad, ja mikrouzņēmums taksācijas gada laikā reģistrējas kā PVN maksātājs.

Praktisks piemērs

Mikrouzņēmums ir fiziska persona, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicējs un sniedz biroju uzkopšanas pakalpojumus.

Ieņēmumi no SIA A, SIA B un SIA C par šā gada 3. ceturksnī sniegtajiem uzkopšanas pakalpojumiem ir 3000 EUR.

Izdevumi par iegādātajiem tīrīšanas līdzekļiem ir 200 EUR.

Apliekamais ienākums ir ceturkšņa apgrozījums – 3000 EUR.

Piemērojamā likme ir 25%, maksājamais MUN – 750 EUR, no kura 80% (t.i., 600 EUR) attiecinā uz VSAOI par ceturksni.

Attiecinātās VSAOI vērtē no pašnodarbinātajiem piemērojamās VSAOI likmes (31,07%) perspektīvas, proti,

600 EUR ir 31,07% no 1931,12 EUR. Minimālais objekts, no kā jāveic VSAOI ceturksnī, ir 1500 EUR (500 * 3), tātad papildu minimālās VSAOI nebūs jāveic.